DE ENGELSCHEN OP NIEUW-GUINEA. 1792—1793.

Omtrent de Engelschen, die in 1792—1793 op Nieuw-Guinea waren, lezen wij het volgende in het Dagregister, gehouden in de Factory van Quantong, (China), sedert 13 Maart 1793 door A. E. van Braam Houckgeest, opperhoofd aldaar:

„1793. Den 13 Maart. Het Engelsch scheepje de Panther dat nu sedert 2 jaren op ontdekking naar Nieuw-Guinea is geweest, nevens een ander de Endeavour genaamd, zijn sedert weinig dagen in Taypa nabij Macao weder ten anker gekomen.

Den 16 dito. De commanderend officier van voornoemd Engelsch scheepje de Panther opgekomen zijnde, toonde mij bij gelegenheid eener visite, een monster van Notemuscaat en foely, die in reuk en smaak de Bandasche evenaarde, de foely echter was dikker en zwaarder, en de nooten zoo lang als de andere en spits toeloopende.

Zij hadden dito groen van de boomen geplukt en aan boord gedroogd; dit soort viel in abundantie op de kust van Nieuw-Guinea in de *Bogt*, alwaar de vlakke door deze boomen bedekt was, die zoo vol met vrucht stonden, dat ze in weinig minuten meer dan 300 er van hadden geplukt.

De kust aldaar is echter niet te genaken, wijl die door een dier Barbaarse natiën gehabiteert wordt, die alle Europezen vermoorden en opeeten. Gelijk de docter van de Panther ook door dezelve niet ver van 't schip in een hunner booten gelokt, verraderlijk onder hun oog werd vermoord en in stukken gehakt.

Het zou niet te verwonderen zijn dat de Engelschen na deze experientie, een tentame maakten om zich met een sterke magt op die kust te gaan nederzetten, ten einde zich meede meester te zien van een tak van commercie welke die natie ons zeer misgund. Zij hebben thans zoo veele duyzende Sipais in Indiën in dienst, welke hun daar over de hand zijn, en die echter

niet zonder voor hun zelve gevaarlijk te worden, kunnen worden afgedankt. Eenige duizende derzelven konden geëmployeert worden, om met deselve een Barbaarsch geslacht uytteroeyen, dat tot hier toe geen vuurwapenen bezit en slechts met pijl en boog vegten.

Het veel belovende vooruitzicht om zulk een product leverende streek te bezitten zal bij hun niet over 't hoofd gezien worden, maar is te verleidend om er geen kans op te wagen en wat ondernemen de Engelschen immers niet. De tijd zal leeren in hoeverre onze supositie al of niet gegrond is."

De naam van den kommandant van de Panther wordt niet genoemd, doch volgens eene ontvangen mededeeling van den Heer Clements R. Markham, werd de Endeavour door Captain Mc.Cluer en de Panther door Lieutenant Wedgbrough gekommandeerd.

De Bogt waarvan hier wordt gesproken, zal wel dezelfde zijn als die naar of door hem zoo is genoemd geworden.

LEUPE.